

TARKASTUSKERTOMUS

UTRAN KANAVAN TARKASTUS JOENSUUSSA

Ke. 10.11.1999 klo 13.00

Museoviraston Rakennushistorian osaston määrääkainen tutkija FL Minna Lönnqvist ja apulaistutkija Fil.yo Donald Lillqvist tarkastivat lyhyesti marraskuussa 1999 Itä-Suomeen ja Pohjois-Savoon suuntautuneella virkamatkallaan Joensuussa sijaitsevan Utran kanavan.

Kanava sijaitsee Pielisjoessa Utrantietä vajaan viisi kilometriä Joensuun kauppatorilta itäkoilliseen Utran kaupunginosassa. Pielisjoessa sijaitseva Utransaari liittyy ympäröivine salmineen elimellisesti kanavan rakenteisiin ja maisemaan. Saarialue, jota on suunniteltu virkistyskäyttöön, sijoittuu kanavan pohjoispuolelle ja on n. 400 m pitkä ja 60 m leveä.

Maisemallisesti kanavan ympäristö monine pikkusaarineen ja salmineen (Myllysalmi, Emävirta, Sahasalmi, Pajasalmi, Hakosalmi ja Saunasalmi) on vaikuttava osa ympäröivää teollisuushistoriallista maisemaa. Kanavaan liittyvissä saarissa on kasvustona lepikkoa ja koivuja. Salmessa ja kanavissa oli pikaisen tarkastuksen perusteella seuraavanlaisia jäänteitä pohjoisesta etelään joen yli kuljettajissa:

I Suuressa rakennelmassa sulkuluukun jäänteitä, joissa sementti- ja puurakenteiset reunat, rihloja, rautaisia renkaita ja 2 kpl ympyränmuotoisia syviä kransseja hirsipedillä, kiveys paikoin sortunutta (kivet hakattuja) sekä seuraavaan saareen yhdistävä ylikulkusilta.

II Pienempi rakennelma luonnonkivistä salmessa.

III Iso puusilta rakenteilla leveän vesiväylän (laidoilta suoristettu luonnonsalmi?) yli.

IV Varsinainen kanava, jossa betoniset pääsulun perustusosat, perustuksessa rautalevyä, reunoilla kivipenkereet (hakattuja kiviä), hirsiosia, hirsiparruja reunoilla rivistössä pystyssä ja vaakatasossa poikittain pitkin kanavan pohjaa.

V Hirsirakennelma, jossa kivireunat (hakattuja kiviä) ja rautainen ratakiskolokerikko.

VI Sulku, jossa betonia ja rautalevyä: hirsi- ja sementtiosia sekä pystyssä ja vaakatasossa hirsiparruja

Kanavan kunnostamiseen ja säilyttämiseen osana teollisuusmaisemaa olisi ryhdyttävä. Alue on laaja ja maisemallisesti kanavaan liittyvät moninaiset eri osat luovat mielenkiintoisen ja laajan kokonaisuuden. Puurakenteet ovat jo pahoin rappeutuneet. Kunnostettaessa kanavasta ja siihen liittyvien salmien pengerryistä osista tulisi vaikuttava nähtävyys. Myös maisemaa tulisi tätä tarkoitusta varten siistiä.

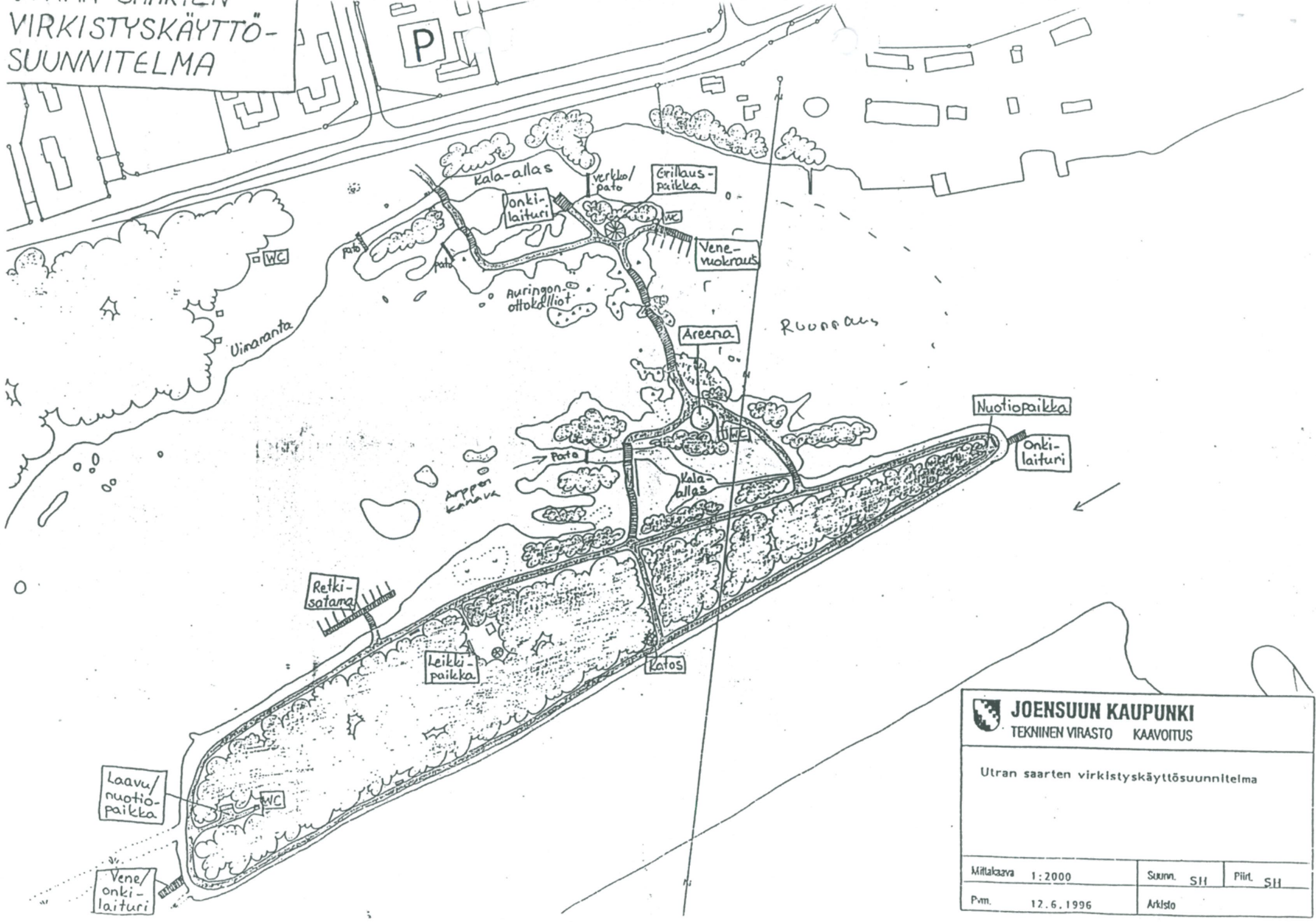
Ulkoilu- ja virkistyskäyttöön paikka sopii vain läpikulkumielessä tai nähtävyytenä. Retkeilyn, lerinnän ja grillikatosten sekä useiden laitureiden, venesatamien tai muiden vastaavanlaisten rakenteiden tuominen ei sovi teollisuushistoriallisesti harmoniseen miljööseen. Ne tuovat erinäköisiä pienrakennelmia ja roskaa maisemaan. Sen sijaan kiertopolut ja sillat sopivat lenkkeilyyn sekä muuhun vastaavaan ulkoiluharrastukseen. Jykevärakenteiset laiturit saattaisivat tulla kysymykseen onkimista ja virvelöintiä ajatellen, mutta niitäkin pitäisi harkita rajoitetusti; myös silloilta voi mahdollisesti kesäaikana harrastaa onkimista tai virvelöintiä.

Porvoossa 18.5.2000

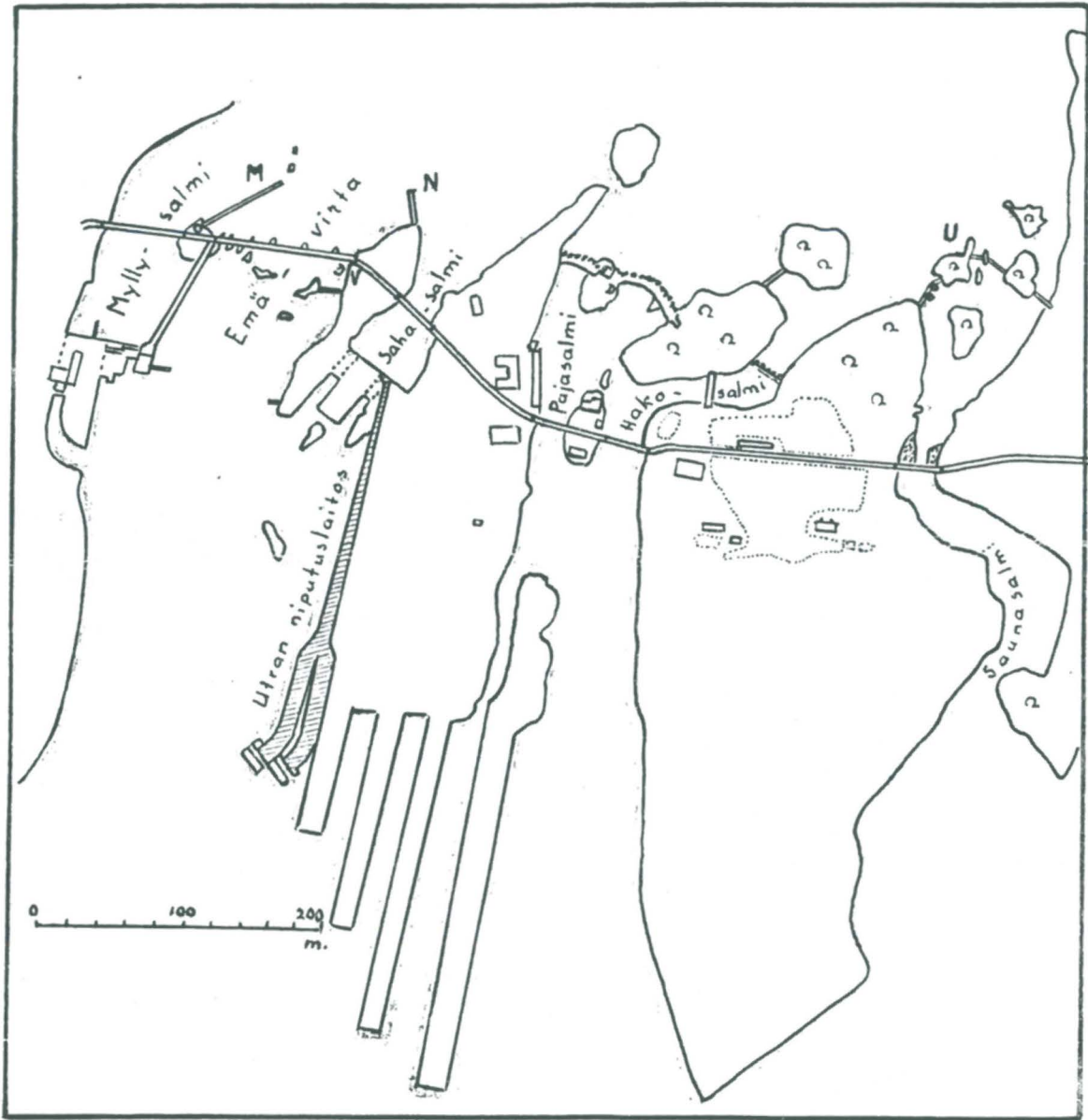

FL Minna Lönnqvist

Liitteet: 3 kpl karttoja ja 10 kpl mustavalkokuvia.

VIRKISTYSKÄYTTÖ-SUUNNITELMA

 JOENSUUN KAUPUNKI TEKNINEN VIRASTO KAAVOITUS			
Ultran saarten virkistyskäyttösuunnitelma			
Mittakaava	1:2000	Suunn.	SH
Pvm.	12.6.1996	Piir.	SH
		Arktsto	

VALKOLA: EI.VUOSI
 Utran niputuslaitos (moni)

Utran kanava

10.11.99

Joensuu

Matkakertomus 10.11.99

Utran kanava
Matkakertomus 10.11.99

Joensuu

M. Lönngvistin matkakertomus 10.11.99
Utran kanava

JOENSUU

